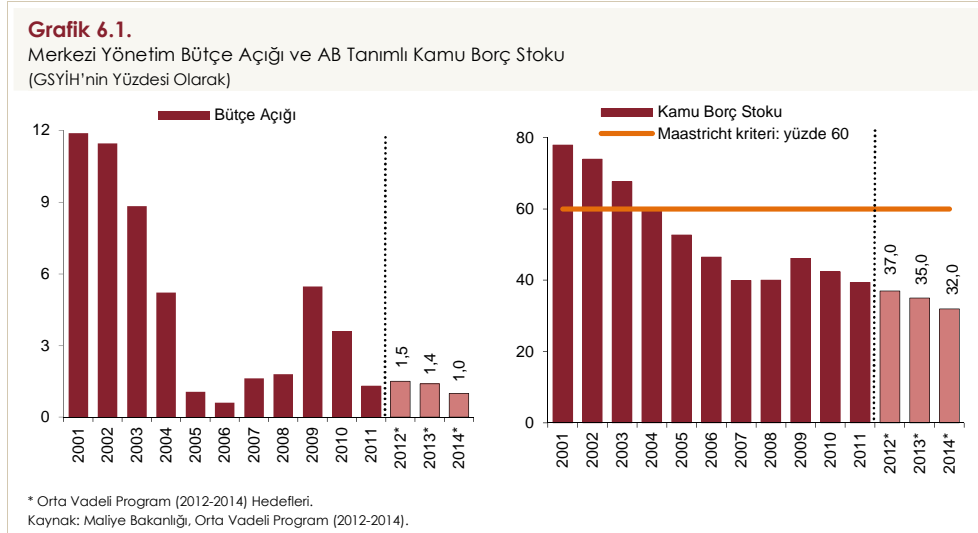

6. Kamu Maliyesi

2011 yılında ekonomik büyümenin öngörülenden daha yüksek gerçekleşmesine bağlı olarak vergi gelirlerinde ortaya çıkan artış ve faiz giderlerinde gözlenen hızlı gerileme kamu maliyesi dengelerini olumlu yönde etkilemiş, merkezi yönetim bütçe açığı ve kamu borç stokunun GSYİH'ye oranları önceki yıla göre gerilemiştir (Grafik 6.1). 31 Mayıs 2011 tarihi itibarıyla başvuruları sona eren “Kamu Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması” yasası kapsamında elde edilen ek bütçe geliri ve faiz dışı harcamaların artış hızının görece yavaşlaması da bütçe performansındaki iyileşmeye katkıda bulunan diğer unsurlar olmuştur.

Geçtiğimiz yılda “Kamu Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması” yasası çerçevesinde sağlanan GSYİH'nin yaklaşık yüzde 1'i tutarındaki gelir ve iç talep canlılığına bağlı olarak, başta ithalde alınan katma değer vergisi olmak üzere, dolaylı vergilerde ortaya çıkan artışlar, kamu maliyesi dengelerinde yaşanan iyileşmenin önemli ölçüde yasal düzenlemelerden ve devresel etkilerden kaynaklandığına işaret etmektedir. “Kamu Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması” yasası kapsamında sağlanan gelirlerin bir önceki yıla göre azalmakla birlikte 2012 yılında da devam edecek olması ve 2011 yılının Ekim ayında yürürlüğe konulan mali önlemler çerçevesinde bazı ürünlere uygulanan ÖTV oranlarında artış yapılması, 2012 yılında bütçe gelirleri performansını olumlu yönde etkileyecek önemli unsurlardır. Bununla birlikte, 2012 yılında iktisadi faaliyette ortaya çıkabilecek bir yavaşlamaya bağlı olarak vergi gelirlerinde

gözlenebilecek düşüşler ve başta personel giderleri olmak üzere kamu harcamaları üzerinde oluşabilecek baskılar, bütçe performansında son iki yılda gözlenen iyileşmenin kesintiye uğramasına neden olabilecektir. Buna ilaveten, 5 Nisan itibarıyla kamuoyuna duyurulan "yeni teşvik sistemi" kapsamında kamu maliyesine ilişkin olarak öngörülen vergi indirimleri ve diğer devlet yardımları şeklindeki tedbirler, orta ve uzun vadede yatırım ve istihdamı artırarak kamu gelirleri üzerinde olumlu sonuçlar doğurmakla birlikte, kısa vadede kamu tasarruflarını azaltıcı bir etkiye yol açabilecektir (Kutu 6.1). Bu çerçevede, kamu maliyesi dengelerinde yaşanan olumlu gelişmenin sürdürülebilmesi ve mali disiplinin kalıcılığının sağlanabilmesi açısından mali çerçevenin OVP'de öngörülen kurumsal ve yapısal iyileştirmelerle güçlendirilmesinin kritik önemini koruduğu vurgulanmalıdır.

6.1. Bütçe Gelişmeleri

Merkezi yönetim bütçesi 2012 yılının ilk çeyreğinde 6,4 milyar TL açık, faiz dışı denge ise 10,9 milyar TL fazla vermiştir (Tablo 6.1.1). Faiz giderlerindeki yüzde 24 oranındaki artış, bütçe performansında önceki yılın aynı dönemine göre gözlenen kötüleşmenin temel sebepleri arasındadır. Diğer yandan, faiz giderlerindeki söz konusu dönemsel artışın borç stokunun vade yapısına bağlı olarak ortaya çıktığı ve 2012 yılının izleyen aylarında yavaşlayacağı değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, vergi gelirlerinde gözlenen görece olarak düşük oranlı artışlar, iktisadi faaliyetlerdeki yavaşlamaya işaret etmektedir.

Tablo 6.1.1.

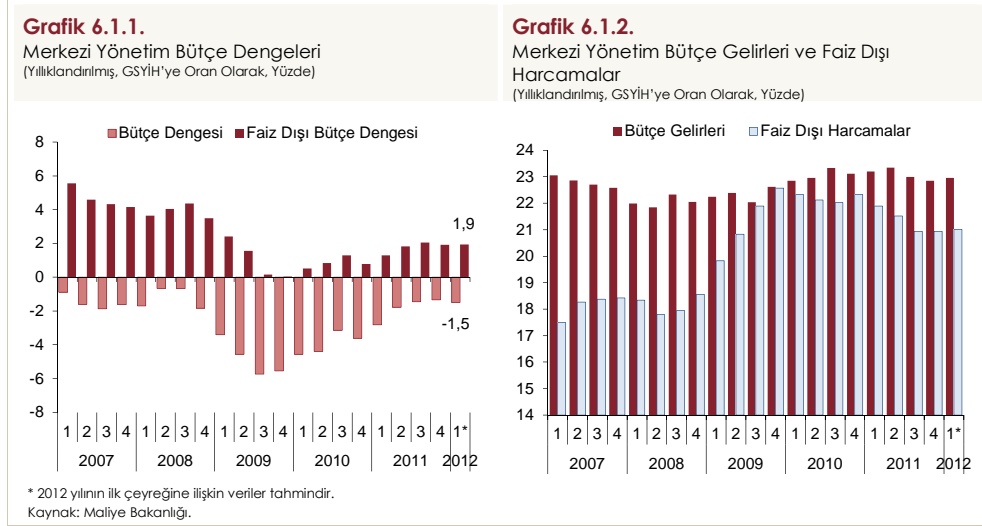
Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri
(Milyar TL)

	Ocak-Mart 2011	Ocak-Mart 2012	Artış Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme / Bütçe Hedefi (Yüzde)
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	72,9	83,8	15,1	23,9
Faiz Giderleri	14,0	17,3	24,0	34,5
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	58,9	66,5	13,0	22,1
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	68,7	77,4	12,6	23,5
I. Vergi Gelirleri	57,5	64,5	12,2	23,2
II. Vergi Dışı Gelirler	8,7	9,6	9,9	21,7
Bütçe Dengesi	-4,1	-6,4	55,9	30,5
Faiz Dışı Denge	9,8	10,9	10,6	37,4

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

Bütçe performansında 2011 yılında ortaya çıkan olumlu gelişmelerin etkisiyle 2010 yılına göre iyileşen merkezi yönetim bütçe dengesinin GSYİH'ye oranının, 2012 yılının ilk çeyreği itibarıyla bir miktar kötüleşse de görece olarak düşük kalmaya devam ettiği gözlenmektedir. 2011 yılının son çeyreğinde faiz dışı harcamalarda gözlenen hızlı artış sonucunda bir miktar bozulan merkezi yönetim faiz dışı bütçe dengesinin GSYİH'ye oranı 2012 yılının ilk çeyreğinde 2011 yılı

sonundaki seviyesini korumuştur (Grafik 6.1.1). 2011 yılında 2010 yılının sonuna göre sınırlı bir seviyede gerileyen merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYİH'ye oranınının 2012 yılının ilk çeyreği itibarıyla bir miktar arttığı, merkezi yönetim faiz dışı harcamaların GSYİH'ye oranınının ise, 2011 yılı sonunda bulunduğu seviyeyi koruduğu gözlenmektedir (Grafik 6.1.2).

Merkezi yönetim faiz dışı bütçe giderleri 2012 yılı Ocak-Mart döneminde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 oranında artmıştır. Faiz dışı harcamalar içindeki ana kalemlerden cari transferler ve personel giderleri sırasıyla yüzde 9,3 ve yüzde 15,3 oranında artarken, mal ve hizmet alım giderleri ise yüzde 1,2 oranında azalmıştır. Mal ve hizmet alım giderlerindeki düşüş esas olarak sağlık giderlerindeki yüksek oranlı azalıştan kaynaklanmıştır. Söz konusu azalışın gerisinde ise yeşil kartlıların sağlık giderlerinin büyük ölçüde genel sağlık sigortası kapsamına alınması yatmaktadır. Genel sağlık sigortası çerçevesinde yapılan sağlık giderleri mal ve hizmet alım giderleri altında değil cari transferler altında yer almaktadır. Personel giderlerinde 2012 yılının Ocak-Mart döneminde ortaya çıkan yükselişin esas olarak memur maaşları ile zamlar ve tazminatlarındaki hızlı artışın etkili olduğu gözlenmektedir. Diğer yandan, cari transferler kalemi içinde en yüksek paya sahip olan sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderlerinde kaydedilen düşük oranlı artış, cari transferlerdeki artışı sınırlamıştır. Tarımsal destekleme ödemelerinde ise geçici olduğu düşünülen yüzde 7,2 oranında bir azalış kaydedilmiştir (Tablo 6.1.2).

Tablo 6.1.2.Merkezi Yönetim Faiz Dışı Harcamaları
(Milyar TL)

	Ocak-Mart 2011	Ocak-Mart 2012	Artış Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme/ Bütçe Hedefi (Yüzde)
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	58,9	66,5	13,0	22,1
1. Personel Giderleri	18,8	21,6	15,3	26,5
2. SGK Devlet Primi Giderleri	3,3	3,7	13,0	26,2
3. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4,8	4,7	-1,2	16,3
a) Savunma-Güvenlik	1,2	1,2	-3,3	11,3
b) Sağlık Giderleri	1,1	0,3	-72,7	32,8
4. Cari Transferler	29,6	32,3	9,3	24,8
a) Görev Zararları	0,3	0,4	58,0	9,5
b) Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Y.G.	15,8	16,2	2,4	23,5
c) Tarımsal Destekleme Ödemeleri	2,8	2,6	-7,2	36,3
d) Gelirden Ayrılan Paylar	7,6	9,0	19,0	26,6
5. Sermaye Giderleri	1,5	1,7	13,8	6,1
6. Sermaye Transferleri	0,3	0,2	-23,5	4,8

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

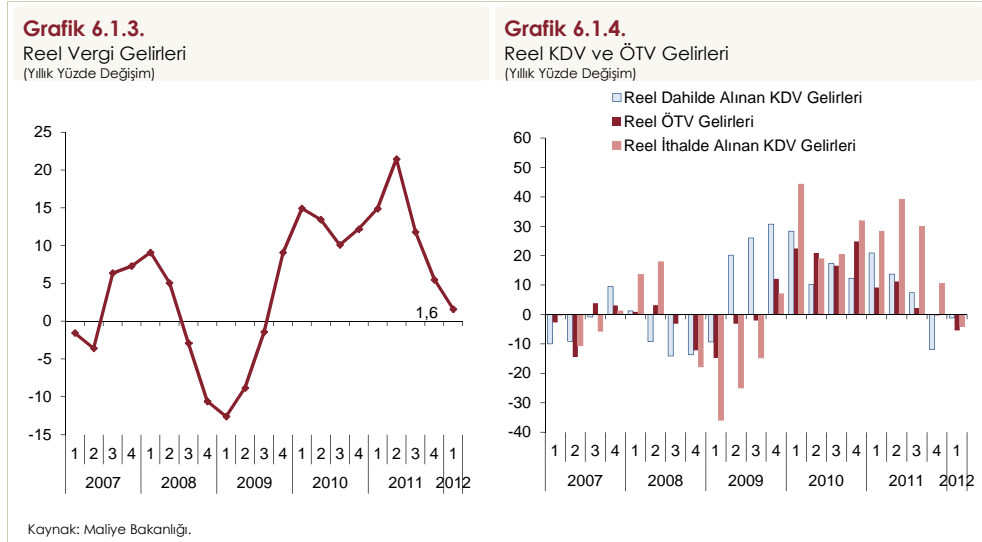
2012 yılı Ocak-Mart döneminde merkezi yönetim genel bütçe gelirleri önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,9 oranında yükselmiştir. Söz konusu dönemde vergi gelirleri yüzde 12,2 oranında, vergi dışı gelirler ise yüzde 9,9 oranında artış göstermiştir (Tablo 6.1.3). Gelir vergisindeki yüzde 24,7 oranındaki yüksek oranlı artış vergi gelirleri artışındaki yavaşlamayı bir miktar engellemiştir. Gelir vergisi genel olarak ücret, maaş, faiz ve sermaye kazançları üzerinden kesilen stopajlardan oluşmaktadır. Bu bağlamda, bir süredir devam etmekte olan kayıtlı istihdam artışının gelir vergisindeki artışa katkıda bulunan temel etkenler arasında yer aldığı düşünülmektedir. Diğer yandan, dahilde alınan KDV'de yüzde 9,2 oranında ılımlı bir artış gözlenirken, ÖTV tahsilatında yüzde 4,5 oranında sınırlı bir artış gerçekleşmiştir. ÖTV artış oranında görülen yavaşlama özellikle petrol ve doğalgaz ürünleri ile motorlu taşıtlar üzerinden alınan ÖTV tahsilat miktarlarının geçen yılın aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 0,4 ve yüzde 11 oranında gerilemesinden kaynaklanmaktadır. İthalde alınan katma değer vergisi ise yüzde 5,9 oranında artmasına karşın, 2011 yılı genelindeki artış oranı olan yüzde 34,5'lik seviyenin oldukça gerisinde kalmıştır.

Tablo 6.1.3.Merkezi Yönetim Genel Bütçe Gelirleri
(Milyar TL)

	Ocak-Mart 2011	Ocak-Mart 2012	Artış Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme/ Bütçe Hedefi (Yüzde)
Genel Bütçe Gelirleri	66,2	74,0	11,9	23,0
I-Vergi Gelirleri	57,5	64,5	12,2	23,2
Gelir Vergisi	10,4	13,0	24,7	24,1
Kurumlar Vergisi	6,6	7,4	12,4	27,1
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	7,3	8,0	9,2	23,9
Özel Tüketim Vergisi	13,3	13,9	4,5	19,7
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	10,3	10,9	5,9	20,2
II-Vergi Dışı Gelirler	8,7	9,6	9,9	21,7
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2,6	2,9	9,1	31,1
Faizler, Paylar ve Cezalar	4,3	4,8	12,5	21,8
Sermaye Gelirleri	1,3	0,6	-51,6	5,5

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

2011 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren yavaşlamaya başlayan reel vergi gelirlerindeki yıllık artış oranı, bu eğilimini 2012 yılının ilk çeyreği itibarıyla da sürdürmüştür ve 2009 yılının son çeyreğinden bu yana gözlenen en düşük değerde gerçekleşmiştir. 2011 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren iktisadi faaliyette görülen yavaşlama eğilimi, reel vergi gelirleri artış hızında ortaya çıkan düşüşün başlıca sebebi olarak ön plana çıkmaktadır (Grafik 6.1.3). İktisadi faaliyetlerdeki yavaşlamadan olumsuz yönde etkilenen vergi kalemlerinin başında tüketime dayalı vergiler gelmektedir. Bu çerçevede, vergi gelirleri içinde önemli bir paya sahip olan ÖTV'nin 2012 yılının ilk çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak yüzde 5,4, dahilde alınan KDV'nin yüzde 1,2, ithalde alınan KDV'nin ise yüzde 4,1 oranında gerilediği gözlenmektedir (Grafik 6.1.4).

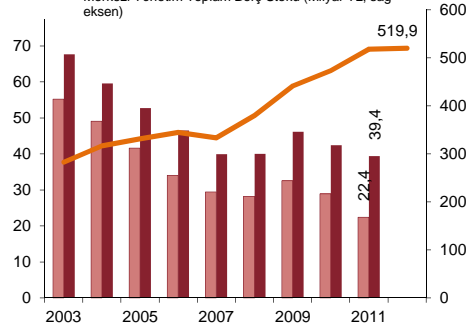
6.2. Kamu Borç Stokundaki Gelişmeler

Kamu borç stoku göstergelerindeki iyileşme eğilimi, 2012 yılının ilk üç ayı itibarıyla devam etmektedir. Borçlanmanın reel maliyeti düşük seviyelerde gerçekleşmiş, borç stokunun ortalama vadesi uzamış ve borç stoku içinde faiz ve döviz kuruna duyarlı borç senetlerinin payı azalmıştır.

Grafik 6.2.1.

Kamu Borç Stoku Göstergeleri

■ Top. Kamu Net Borç Stoku (GSYİH'nin Yüzdesi Olarak)
 ■ AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stoku (GSYİH'nin Yüzdesi Olarak)
 ■ Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (Milyar TL, sağ eksen)

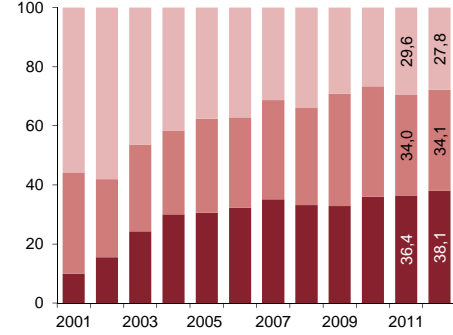

* Değişken faizli borç stoku, vadesi bir yıldan kısa olan iskontolu senetleri ve değişken faizli DİBS'leri kapsamaktadır.
 ** YP Cinsi/YP endeksli borç stoku, dış borç stoku ile döviz cinsi ve döviz endeksli iç borç stokunu kapsamaktadır.
 Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TCMB.

Grafik 6.2.2.

Merkezi Yönetim Borç Stokunun Kompozisyonu (Yüzde)

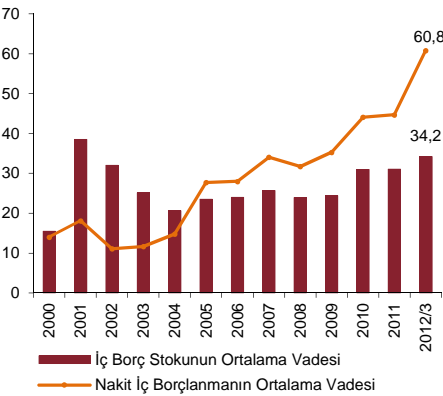
■ Sabit Getirili ■ Değişken Faizli * ■ YP Cinsi/YP Endeksli **

2011 yılısonu itibarıyla, toplam kamu net borç stoku ve AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun GSYİH'ye oranları, bir önceki yılsonuna göre sırasıyla 6,5 ve 3 puan azalarak, yüzde 22,4 ve yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 6.2.1). Merkezi yönetim borç stoku ise, 2012 yılı Mart ayı sonunda 2011 yılındaki seviyesini korumuştur (Grafik 6.2.1).

Grafik 6.2.3.

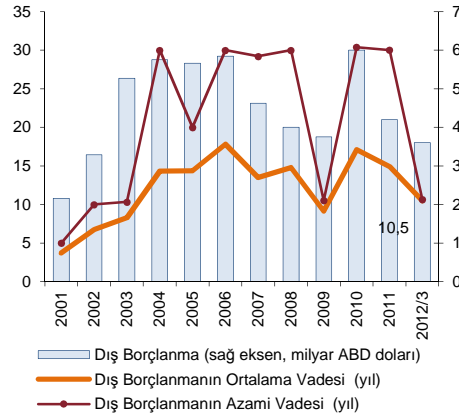
Nakit İç Borçlanmanın Ortalama Vadesi ve İç Borç Stokunun Vadeye Kalan Süresi (Ay)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TCMB.

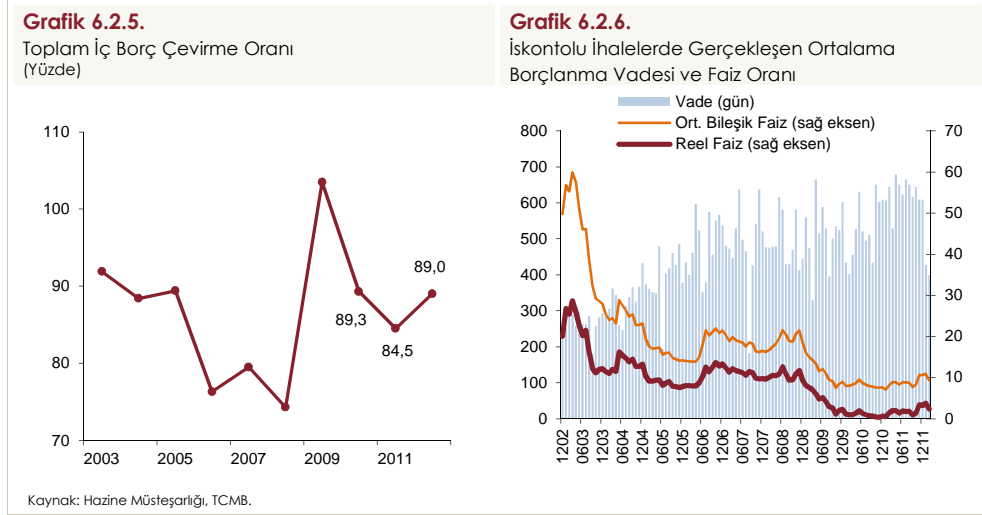
Grafik 6.2.4.

Tahvil İhracı Yoluyla Borçlanma

Hazine'nin, borç stokunun likidite, faiz oranı ve döviz kuruna olan hassasiyetini azaltma yönündeki borçlanma stratejisi, 2012 yılının Mart ayı itibarıyla devam etmektedir. Bu bağlamda, sabit getirili borç senetlerinin toplam borç stoku içindeki payında artış olduğu görülmektedir (Grafik 6.2.2). Kamu mevduatının aylık ortalama borç servisini karşılama oranı ise, yüzde 154,6

düzeyindedir. Nakit iç borçlanmanın ortalama vadesinin 2011 yılı ortalamasına göre artmasıyla birlikte, toplam iç borç stokunun vadeye kalan süresi 34,2 aya çıkmıştır (Grafik 6.2.3). Tahvil ihracı yoluyla gerçekleştirilen dış borçlanmanın tutarı ise, 3,6 milyar ABD doları olup, söz konusu borçlanmanın ortalama vadesi 2011 yılına göre azalarak 10,5 yıl olmuştur (Grafik 6.2.4).

İç borç çevirme oranı 2012 yılının Şubat ayı itibarıyla yüzde 89 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 6.2.5). Ancak, Hazine Müsteşarlığı'nın Nisan-Haziran 2012 dönemi için açıklamış olduğu iç borçlanma stratejisine göre, bu oranın 2012 yılının Haziran ayı sonunda yüzde 78,8'e gerileyeceği öngörülmektedir. 2009 yılının başından 2011 yılının başına kadar hızlı bir düşüş eğilimi gösteren iskontolu hazine bonosu ihalelerinde gerçekleşen ortalama reel faiz oranının, son aylarda bir miktar artmakla birlikte, halen düşük seviyelerde olduğu görülmektedir (Grafik 6.2.6).

Kutu
6.1Yeni Teşvik Sisteminin (Yatırımlarda Devlet Yardımları)
Temel Özellikleri

Maliye politikası, hem talep yönüyle hem de arz yönüyle ekonomiyi etkileme kapasitesine sahip bir iktisat politikası aracıdır. Kısa vadede vergi ve harcama politikaları yoluyla makroekonomik istikrarın sağlanmasında (talep yönlü etki) önemli bir rol oynayan maliye politikası, uzun vadede ekonomik büyüme için gerekli olan şartların iyileştirilmesinde ve potansiyel üretim seviyesinin artırılmasında da (arz yönlü etki) etkili olabilmektedir. Örneğin, gelir ve kurumlar vergisi gibi dolaysız vergi oranlarında yapılacak bir indirim, emek ve sermaye gibi üretim faktörlerinin arzını etkilemek suretiyle, uzun vadede enflasyonist baskıya neden olmaksızın, ekonomik büyümeye ve istihdam artışına katkı sağlayabilmektedir. Bu çerçevede, 5 Nisan 2012 tarihinde genel bilgileri kamuoyu ile paylaşılan ve arz yönlü iktisat politikası çerçevesinde ekonomik büyümeyi desteklemeyi amaçlayan Yeni Teşvik Sistemi'nin de ülke ekonomisi üzerinde kapsamlı ve çok yönlü etkileri olması beklenmektedir. Bu kutuda söz konusu teşvik paketinin temel uygulama esasları ve alanları özetlenmektedir¹.

Yeni Teşvik Sistemi, Türkiye'de son on yıl içinde uygulamaya konulan dördüncü teşvik sistemidir ve 16 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan bir önceki teşvik sisteminin (Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar) temel yapısını korumakla birlikte, bazı konularda kapsamlı değişiklikler ve yenilikler getirmektedir. Nitekim, bir önceki teşvik sisteminde Türkiye'nin illeri sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine göre dört farklı bölgeye ayrılmışken, Yeni Teşvik Sistemi ile beraber altı bölge oluşturulmuş ve en az gelişmiş bölgelere sağlanan destek miktarı gelişmiş bölgelere kıyasla artırılmıştır.

İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin yatırım ve üretiminin artırılarak cari açığın azaltılması, en az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi, destek unsurlarının etkinliğinin artırılması, kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi ve yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi Yeni Teşvik Sistemi'nin temel amaçları olarak belirlenmiştir. Genel ve bölgesel teşvik uygulamaları, büyük ölçekli yatırımların ve stratejik yatırımların teşviki Yeni Teşvik Sistemi'ni oluşturan unsurlar olarak belirlenmiştir. Bu amaçları gerçekleştirmek için öngörülen teşvik araçları ise,

¹ Başbakanlık tarafından 5 Nisan 2012 tarihinde yapılan "Yeni Teşvik Sistemi" konulu basın açıklaması ve Ekonomi Bakanlığı tarafından 6 Nisan 2012 tarihinde yapılan "Yeni Teşvik Sistemi, Yatırımlarda Devlet Yardımları" konulu sunum kaynak olarak kullanılmıştır.

Yeni Teşvik Sistemi'ni oluşturan unsurlar itibarıyla farklılaştırılmıştır (Tablo 1). Teşvik araçlarının belirleyicilerini; Katma Değer Vergisi (KDV) istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsisi ve KDV iadesi olarak sıralamak mümkündür. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden, yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna göre, değişen oran ve sürelerde yararlanma imkânı getirilmiştir. Ayrıca, yukarıda bahsedilen teşvik araçlarına ilave olarak, sadece en az gelişmiş bölge olarak nitelendirilen 6. Bölge'de yapılacak yatırımlara özgü olmak üzere, gelir vergisi stopajı desteği ve sigorta primi işçi hissesi desteği de yeni teşvik araçları olarak belirlenmiştir. Böylece, teşvik paketi ile bu bölgede işçinin eline geçen net ücretin artırılması, işverenin işgücü maliyetinin azaltılması ve bölgede yeni istihdam yaratılması da hedeflenmektedir.

Tablo 1. Yeni Teşvik Sistemi*

Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	KDV İstisnası	KDV İstisnası	KDV İstisnası
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti
	Vergi İndirimi	Vergi İndirimi	Vergi İndirimi
	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
	Yatırım Yeri Tahsisi	Yatırım Yeri Tahsisi	Yatırım Yeri Tahsisi
	Faiz Desteği		Faiz Desteği
			KDV İadesi

* 6.Bölge için gelir vergisi stopajı desteği ve sigorta primi işçi hissesi desteği getirilmiştir.

Yeni Teşvik Sistemi ile birlikte daha önceki uygulamalardan farklı olarak organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlara daha fazla teşvik ayrıcalığı getirilmiştir. Bir başka yenilik ise vergi indirimlerinin sadece işletme döneminde değil, yatırım döneminde de uygulanabilmesine olanak sağlanması ve 1. Bölge dışında kalan diğer tüm bölgelerde yatırım yapan firmalar için, yatırım katkı tutarının (indirilebilecek vergi tutarının) belirli bir kısmının yatırım döneminde tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançlar üzerinden uygulanabilmesidir. Yeni sistemde, yatırım yapılacak bölgenin gelişmişlik düzeyi azaldıkça vergi indirimlerinden yatırım döneminde de yararlanma oranı artırılmakta ve bu sayede de yatırım yapan firmalara önemli bir finansman desteği sağlanmaktadır. Buna ilave olarak, faiz desteği, finansman imkânlarının artırılmasına yönelik bir diğer teşvik unsuru olarak Yeni Teşvik Sistemi'nde de yer almaktadır.

Yeni Teşvik Sistemi'nin bir başka önemli özelliği yüzde 50'den fazlası ithalatla karşılanan ara malları veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlara (stratejik yatırım konuları) özel önem verilmesidir. Buna ek olarak, açıklanan paketin, yüksek teknolojlili ve yüksek katma değerli yatırımların teşvik edilmesi suretiyle yapısal cari açığın azaltılmasına ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına önemli katkılarda bulunması beklenmektedir.

Sonuç olarak, Yeni Teşvik Sistemi'nin vergi indirimleri ve diğer devlet yardımları aracılığıyla genişletici bir maliye politikası uygulamak suretiyle ekonomik büyümeyi desteklemesi, yatırımı ve istihdamı artırması ve bu çerçevede bölgelerarası sosyoekonomik farklılıkları azaltması beklenmektedir. Bu amaçlara ulaşmak için getirilen teşvik araçlarının ise kısa vadede kamu tasarruflarını azaltıcı bir etkiye neden olurken, orta ve uzun vadede artan yatırım, üretim ve istihdam seviyelerine bağlı olarak kamu gelirlerini ve kamu maliyesi görünümünü olumlu olarak etkilemesi beklenmektedir.